

ОРГАНІЗАЦІЙНІ АСПЕКТИ ДЕРЖАВНОГО ПОДАТКОВОГО МЕНЕДЖМЕНТУ В УКРАЇНІ

Створення ефективної податкової системи є одним з важливих чинників зміцнення державності України, прискоренням її інтеграції в Європейське співтовариство, а також поліпшення міжнародної податкової конкуренції.

Як свідчить практика в умовах фінансової кризи, зростання дефіциту Державного бюджету України зростає роль адміністрування податків як найважливішого інструментарію реалізації двох основних функцій податків: фіскальної і регулюючої [1].

Забезпечення надходження податків до бюджетів всіх рівнів в обсягах, передбачених бюджетом країни на поточний рік, значно ускладнюється, а значення його, як найважливішого чинника забезпечення стабільності в державі зростає.

Прийняття Податкового кодексу України, як єдиного кодифікованого законодавчого акта, є вагомим внеском у прискорення просування податкової реформи в Україні, проте це не зупинило дискусії навколо проблем оподаткування у зв'язку з суперечливими оцінками окремих положень Кодексу.

Актуальність досліджуваної проблеми підтверджується і тим, що оподаткування залишається як і раніше однією з головних проблем гармонізації економічної політики країн Європейського Союзу, діяльність якого в сфері оподаткування спрямована на уніфікацію податкових систем країн - членів ЄС щодо методів та механізмів залучення податків в бюджети різних рівнів, а також розміру ставок по бюджетоутворюючих видах податків. При цьому Україні, прагнучи увійти до складу Європейського Союзу, реформування національної систем адміністрування податків і державної податкової служби здійснює з урахуванням податкових стандартів, узгоджених на міжнародному рівні, що знайшло відображення в Податковому кодексі.

Проблеми оподаткування, такі як оптимізація податкового навантаження, удосконалення організації роботи податкових органів, механізми нарахування, відображення в обліку та сплати податків, податковий контроль знайшли відбиття в дослідженнях зарубіжних і вітчизняних вчених, проте недостатньо дослідженими залишаються питання ефективності адміністрування податків, інноваційного розвитку діяльності органів державної податкової служби, інформаційно-аналітичного забезпечення та формування ризико - орієнтованої системи податкового контролю [3].

Тлумачення змісту податкового адміністрування є досить широким і неоднозначним в розумінні таких термінів, як «податковий менеджмент» і «податкове адміністрування». Наприклад, на думку окремих вчених і практиків у сфері адміністративного та фінансового права Україна, адміністрування податків являє собою правовідносини, що виникають в процесі здійснення уповноваженими державними органами заходів з погашення податкового боргу та прогнозування застосування методів примусового характеру по відношенню до платників податків [4].

Податкове адміністрування являє собою сукупність правових норм, що визначають основні принципи побудови податкової системи, структуру і компетенцію податкових органів, а також статус учасників податкових відносин: держави і суб'єктів господарювання – платників податків, їх права та обов'язки. Слід зазначити, що особливу увагу акцентовано на контрольних повноваженнях податкових органів, порядок і умови застосування ними заходів державного примусу, наприклад, застосування штрафних санкцій у випадку виявлення порушень податкового законодавства.

Податкове регулювання — наймобільніша частина податкового менеджменту. Його стрижнем є система економічних та організаційних заходів оперативного втручання в хід

регулювання податкових обов'язків, причому особлива увага приділяється економічним методам[2, с. 79].

Як і податкова політика, податковий менеджмент базується на чинній законодавчій базі держави — Податковому кодексі держави, законах про податки тощо. Податкове регулювання являє собою найскладнішу частину в загальній системі податкових правовідносин, тому що воно стикається з інтересами не тільки платників податків, а й різних рівнів управління (наприклад, при розгляді повноважень в стягненні та розподілі податків на державному та місцевому рівнях).

На підставі вищесказаного можна стверджувати, що зміст податкового регулювання визначається регулюючою функцією податків, тобто цей процес необхідний і від нього залежить стан не тільки податкової політики, а й економічний стан держави. Значення цього складного елементу податкового менеджменту зростає ще й у зв'язку з тим, що воно дає змогу зменшити суперечності з фіскальною функцією податків. Велике значення мають конкретні методи, якими здійснюється податкове регулювання. Вони визначаються різними чинниками, насамперед метою податкового регулювання, його завданням, типом податків, суб'єктом оподаткування тощо.

Література:

1. Крисоватий А. І. Теоретико – організаційні домінанти та практика реалізації податкової політики в Україні: Монографія. - Тернопіль: Карт — бланш, 2005. - 332 с.
2. Печуляк В.П. Державна податкова політика в Україні: організаційно-правові аспекти здійснення. - К. : КНТЕУ, 2005. - 157 с.
3. Романюк М. В. Напрями удосконалення системи податкового менеджменту в Україні / М. В. Романюк // Формування ринкових відносин в Україні. – 2008. – № 2 (81). – С. 41–45.
4. Філоненко М.М. Державний податковий менеджмент в умовах сучасної економіки / М.М. Філоненко // Науковий вісник: Збірник наукових праць Академії ДПС України. - 2001. – № 4. – С. 89–93.

Оксана Гребенюк

НВК «ЗОШ I-III ступеня гімназія» м.Горохів 10-Г клас
Науковий керівник: вчитель економіки Волощук В. Ф.

РОЛЬ ПОДАТКІВ У ЖИТТІ СУСПІЛЬСТВА

Податок – це примусове вилучення державою в домашніх господарств і фірмі певної суми в обмін на товари й послуги. Податки виникають з утворенням держави, оскільки є основним джерелом доходів держави.

На перших етапах розвитку людства правителі держав обмежувалися отриманням натурального продукту (зерном, шкірою, худобою) і використанням робочої сили. Згодом почали збирати данину у вигляді грошей чи коштовностей.

Основні грошові суми до державної скарбниці надходять від фізичних та юридичних осіб. В основу сучасної податкової системи покладено такі принципи оподаткування: економічна ефективність, адміністративна простота, гнучкість, політична відповідальність, справедливість.

За формою оподаткування розрізняють два види податків: прямі й непрямі. До прямих податків належать: податок на доходи фізичних осіб, податок на прибуток підприємств, податок на спадщину, податок на майно, податок із власників транспортних засобів тощо. До непрямих податків належать: ПДВ, акцизний збір, мито, податок з обігу, податок із продажу.

Залежно від рівня державних структур, які встановлюють податки, вони поділяються на загальнодержавні та місцеві.

Податки виконують такі функції: